

Første Næstformand (Vanggaard): Denne Sag kan ikke behandles i dette Møde uden Tingets Samtykke, men hvis ingen gør Indsigelse, betragter jeg Samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Sagen sattes til Forhandling.

Ingen bad om Ordet.

Lovforslaget (se Tillæg C.)

vedtoges enstemmigt med 103 Stemmer.

Første Næstformand (Vanggaard): Lovforslaget vil nu blive oversendt til Lands-tinget.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Forholdene ved Kolindsund.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3073; Fremsettelsen findes i Tidenden Sp. 2606).

Sagen sattes til Forhandling.

M. F. Mortensen: Naar det er blevet nødvendigt at fremsætte et særligt Lovforslag angaaende Landmændenes Forhold ved Kolindsund ud over de andre Love, som allerede er vedtaget til Gavn og Beskyttelse for Landbrugere, er det, fordi Forholdene dér er af en særegen Art.

I den Betænkning, som sammen med Lovforslaget er omdelt til Medlemmerne, er der gjort Rede for de forskellige Forhold, der gør sig gældende dér oppe. Jeg skal gaa let hen over den historiske Side ved Sundets Omdannelse til Landbrugsjord, og naar jeg gør det, er det, fordi jeg er advaret af „Politikens“ Medarbejder, der i Bladets Lørdagsnummer skriver, at Betænkningen er et Spild af Papir og Tryksværte, og at han forfærdes over denne store Betænkning. For det Tilfælde, at der skulde være andre, der er blevet lige saa forfærdede, saa at de ikke engang har turdet aabne Betænkningen og se, hvad der staar deri, skal jeg dog give en kort Redegørelse med Hensyn til de historiske Forhold ved Kolindsund.

Sundet var før Tørlægningen, der fandt Sted i Aarene 1872—80, en stor Indsø, ca. 18 km lang og 1—3 km bred, og udgjorde et Areal paa ca. 4 300 Tdr. Land. Af det udtørrede Areal ejedes de 2 664 Tdr. Land indtil 1921 af et Aktieselskab, medens Resten, 1 664 Tdr. Land, overdroges til de til den udtørrede Sø grænsende Ejendomme som Betaling for Tilladelsen til Afvandingen; disse Arealer blev fritaget for Afgifter ved den fremtidige Tørholdelse.

Den væsentligste Grund til, at Lodsjejerne derude er kommet i saa store økonomiske Vanskeligheder, at de har set sig nødsaget til at henvende sig til Staten om Hjelpeforanstaltninger, er vel nok den, at Kolindsund i langt større Udstrækning end almindeligt Landbrug har været udsat for Krigs- og Efterkrigstidens Spekulationer. I Aarene 1921—22 foretog Aktieselskabet en Udstykning af Sundet, saaledes at der nu er ca. 190 Lodsejere, der tilhører Lodsejerlaget, foruden en ca. 130 af de saakaldte afgiftsfrie. Den største Del af Arealerne, nemlig 1980 Tdr. Land, er tillagt 17 Gaardbrug ude i Sundet, medens Resten solgtes til omboende Gaardmænd og Husmænd, hvoraf 60 er Statshusmænd.

Første Næstformand (Vanggaard): Jeg maa anmode Tingets ærede Medlemmer om at bidrage til Ro i Salen. Jeg forudsætter om hvert enkelt Medlem, at naar han taler, saa ønsker han gerne at blive hørt, og det er en Udhøflighed imod Taleren og imod Tilhørerne, deriblandt Pressens Repræsentanter, naar der er megen Uro. Jeg vil anmode ærede Medlemmer, som nødvendigvis skal føre Samtaler, om at forlægge disse til uden for Salen.

M. F. Mortensen: Endskønt Kolindsund er noget af Danmarks frugtbarste Jord, var Kolindsund-Aktierne, den Tid Arealet dreves som Aktieselskab, kun af ringe Værdi, da saa godt som hele Indtægten medgik til Driftsudgifter, til Arbejds løn og særlig til de store Udgifter ved Sundets Tørholdelse. Den Kapital paa 2 445 000 Kr., som Afvandingen havde kostet, gav derfor kun i ganske enkelte Aar et meget lille Udbytte, andre Aar slet intet, og Aktierne stod lavt i Kurs, omkring 1914—15 kunde de købes til en Kurs